

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Clerici vsuris, alijsve turpibus lucris se immiscere non possunt. cap.vi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

*in c. illa. de poe-
nit. dist. 2.
in epist. 1. cap. 2.*

quæ habet in se virtutum gratiam renitentem, hie-
doremque pietatis * . Hanc autem virtutem D. Paulus
omnibus nobis necessariam censuit, dum ad Timotheum
his verbis scriberet b : Obsecro primum omnium
obsecrationes, orationes, postulationes, gratias
pro omnibus hominibus, pro Regibus, & prin-
cipibus, qui in sublimitate constituti sunt, ut quiete
tranquillam vitam agamus in omni pietate, & castitate.
Optarem autem vehementer, ut omnes, & linguis
eclesiastici in animum inducerent suam subiectionem
sissimum haberent, hæc prædicta verba à D. Paulus
esse scripta, atque assidue nunc obsecrarent, et
postularent, & gratiarum actiones Deo offerrent
omnibus hominibus, sed præsertim pro P. N. Ro-
mano nostro catholicissimo, atque omnibus Regibus
& ecclesiæ catholicae & romanæ defensoribus, &
& tranquillam vitam in omni pietate & castitate
possimus.

Clerici vsuris, aliisque turpibus lucris se immisceri non possunt.
CAPVT VI.

*in c. 1. ne cler.
velimon.*

Cum inter secularia negotia numeretur ne-
gotium iniustum, turpe, sacrum, & quicquid appa-
ret plus iusto c, indubiè vsuram quoque
comprehendi consequitur. Quoniam igitur
clerici avaritiæ causa, turpia lucra sectantes, obliuiscunt
uini præcepti, quo dictum est d : Qui pecuniam suam
dedit ad vsuram, meminerint à SS. Nicena Synodo
tutum esse e ; ut si quis inuentus fuerit vsuram
vel ex quolibet tali negotio turpia lucra sectans,
etiam species frumentorum ad seculum, omni-
tate aliquid conatus fuerit ad questum, deiciatur
& alienus habeatur ab ecclesiastico gradu. Cuius
& illud Martini Pape f : Si quis oblitus timorem Do-
ni & sanctarum scripturarum, quæ dicunt g : Quo-
niam suam non dedit ad vsuram, post hanc cogitationem
magni consilij scenerauerit, vel centesimam
aut ex quolibet negotio turpis lucri questum,
diuersas species vini vel frugis, vel cuiuslibet
do, vel vendendo aliqua incrementa suscipere

d Psal. 14.

*e cano. 18. et c.
quonia. 14. q. 4.*

*f in ca. si quis
oblitus. 14. q. 4.
g Psal. 14.*

puto suo deiectus alienus habeatur à clero. Plerique
 diligentes præcepta legis, cum dederint pecuniam
 negotiatoribus non in pecunia, vt D. Ambrosius in-
 quit, viuras exigunt, sed de mercibus eorū tanquam
 viuram emolumenta percipiunt. Ideo audiant quid
 et dicat: Neque, inquit, vsuram escarum accipies,
 neque omnium rerum. Item esca vsura est, & vestis
 vsura est, & quodcumque accedit forti vsura est; &
 hoc velis nomen ei imponas, vsura est. Item si quis
 vitandam conuiuium putat, ad negotiatorem mit-
 tit, vt ablinthiaci cupellam deferat sibi gratis: ad cau-
 porem dirigit, vt picenum vinum aut tyriacum requi-
 rat aliam, vt hilam sibi procuret; ad alium vt sibi
 porradornet. Atque hanc præceptoris sui sententiam
 dicit D. Augustinus: Si, inquit, foeneraueris ho-
 minem, id est, si mutuo dederis pecuniam tuam, à quo
 plus quam dedisti, expectes; non pecuniam so-
 lam, sed aliquid plus quam dedisti, siue illud tri-
 tum sit, siue vinum, siue oleum, siue quodlibet
 aliud, si plus quam dedisti expectes accipere, scæna-
 rios, & in hoc improbandus, non laudandus.
 Hoc quoque pertinet & illud D. Hieronymi: Pu-
 ra quidam vsuras tantum esse in pecunia; quod
 præcedens diuina scriptura, omnis rei aufert super-
 abundantiam, vt plus non recipias, quam dedi-
 sti. Item alij pro pecunia foenerata solent munuscu-
 la dederi generis accipere, & non intelligunt scri-
 pturam vsuram appellare, & superabundantiam, quic-
 quid illud est, si ab eo, quod dederint, plus acce-
 perint.
 Ad hoc generalis concilij Turonensis decreuit aucto-
 ritate, vt nullus constitutus in clero vel hoc, vel aliud
 genus vsuræ exercere præsumat. Et si quis alicuius pos-
 sessionem data pecunia sub hac specie, vel conditio-
 ne, in pignus acceperit, si sortem suam (deductis
 expensis) de fructibus iam percepit; absolute pos-
 sessionem restituat debitori. Si autem aliquid mi-
 nus habet, eo recepto possessio liberè ad Domi-
 num reuertatur. Quod si post huiusmodi constitutum
 aliquis quisquam extiterit, qui detestandis vsurarum
 lucris

a in lib. de Tob.
 cap. 14. et in 6.
 pleriq; 14. 9. 3.
 b Deuter. 23.
 Quicquid forti
 accedit, vsura
 est.

c in psal. 35. et
 in c. 1. 14. 9. 3.

Qui plus quàm
 dederit expe-
 ctat, vsuras
 expetit.
 d super Exech.
 ad cap. 18. et
 in c. putat. 14.
 9. 3.

e in cap. 1. de
 vsur.

de usur.
Vjura est lucrifacere fructus rei pignorate. b. c. consulu. de usur.
c. ca. praterea. de usur.
Pena clerici usurarii.
d. Hostien. in d. c. i. de usur.
c. ca. si quis. obliu. c. cano. num. c. quonia. 14. q. 4.
c. c. sicut. et ib. gl. et Hostien.
c. alij ne cler. vel mona.
f. Inno. lo. An. Host. et Pan. in d. c. sicut. et G. ff. et Host. in sum. tod. tit. g. in c. 2. et ibi glo. de usur. in c. l. non enim. ff. de adop. ion. Panor. in d. ca. sicut.
h. l. uniuersos. et ibi gl. C. de decur.
i. ca. fin. de re. script. in 6. cap. generaliter. 16. q. 1. et ex. pre. her. sibi. e. et c. conuenior. 21. q. 8. Pa. d. c. sicut. k arg. c. cum ab omni. et c. cum decorem. de vit.
c. hon. lo. An. et Panor. in d. cap. sicut te.
1 sess. 12. d. de re. for. cap. 10.

lucris insitat, ecclesiastici officij periculum patitur nisi forte ecclesiasticum beneficium fuerit, quod reuocari ei hoc modo de manu laici videatur. Imo fructus pignorate computari debent in sortem. Margar. rō ea mente, vt ultra sortem aliquid recipiat, non in foro animæ ad illud restituendum, si ex hoc consecutus est, etiamsi nulla conuentio inter eos sit. Alexander autem III. clericos usurarios, si in officio desistant, ab officio & beneficio suspendendos descripsit. Et si nec tum desistant, degradandi sunt.

An clerici possint esse tabelliones, seu notarii. CAP. VII.

Praterea, quia tabellionatus, seu notariatus, genus quoddam negotiationis est, et extraneum, atque alienum ab officio clericorum. Ideo Innocentius III. Papa mandauit, illud in sacris ordinibus constitutis, per beneficiorum promotionem, appellatione postposita interdictione, ne scilicet illud inter laicos, a quibus conuerti debet esse segregata, exerceant. In causis vero iudicialibus apud clericos illius exercitium ipsis permissum, si beneficium non habeant, aut illud sufficiens eos alendum. Si verò beneficium habeant, et uere possint, cum hoc officium vile, & secularis generis negotiationis sit, ita vt ab eo seorsum dicantur; & ob hoc etiā prohibeatur decurari profectō clericis beneficiatis, habentibus vobis viuant, ab illo abstinendum est, suisque officijs sacristicis, propter quæ data sunt illis beneficia, re re debent. Nec consuetudo contra prædictam Innocentij constitutionem induci potest, nec induci potest quia est contra ecclesiasticam honestatem.

Cum autem ex notariorum imperitia plurimum na, & multarum occasio litium oriatur, potest papa ex decreto sacri concilij Tridentini, quod Notarios, etiamsi Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tanquam delegatos Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum notariatum scrutari, illi sique non idoneis reperiatis, de